

Januar 2018

Veiledning til finansavtaleloven § 46

- krav til opplysninger ved markedsføring av lån og kreditt

	<u>Side</u>
1. Innledning	3
2. Markedsføring av låne- og kredittavtaler – generelt	3
2.1. Finansavtaleloven § 46 – ordlyden	3
2.2. Formålet med veiledningen	4
2.3. Effektiv rente og forutsetninger for beregning av effektiv rente	4
2.3.1. Innledning	4
2.3.2. Valg av lånebeløp og nedbetalingstid	5
2.3.3. Kredittkostnadene	5
2.3.4. Fastsettelse av nominell rentesats	5
2.3.5. Kostnader som bare belastes enkelte kredittkunder	6
2.3.6. Rentefrie perioder	6
2.4. Totalbeløp	6
2.5. Størrelsen på eventuelle avdragsterminer	6
2.6. Medier med begrenset plass	6
3. Representative eksempler innen ulike låne- og kredittprodukter	7
3.1. Innledning	7
3.2. Forslag til utforming av representative eksempler for ulike låneprodukter	7
3.2.1. Boliglån og rammelån	7
3.2.2. Blacolån	8
3.2.3. Avbetalingslån	8
3.2.4. Kredittkort	8
3.3. Andre kredittprodukter	9

1. Innledning

Denne veiledningen omhandler markedsføring av låne- og kredittavtaler, og er ment som et hjelpemiddel for alle aktører som tilbyr slike produkter til forbrukere. Veiledningen kom i stand gjennom et samarbeid mellom bransjen, herunder med representanter for Finans Norge (tidl. Finansnæringens Fellesorganisasjon), Finansieringsselskapenes Forening og Forbrukertilsynet. Veiledningen ble revidert og endret i oktober 2015 etter Markedsrådets vedtak i sak MR-2015-211 som gjaldt kredittmarkedsføring på søkemotoren Google.

Veiledningens hovedtema er knyttet til finansavtaleloven¹ § 46 som oppstiller krav til opplysninger som skal gis ved markedsføring av kredittavtaler.

Foruten å oppfylle de lovpålagte kravene til informasjon, må markedsføringen utformes innenfor kravene til god markedsføringsikk. Markedsføringen må herunder ikke være uriktig, villedende eller på annen måte i strid med kravene i markedsføringsloven², jf. særlig §§ 6-8.

Det vises her også til EU kommisjonens *Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC (Consumer Credit Directive)*, hvor følgende er nedfelt:

“(...) the provisions of the UCPD³ complement the provision of the CCD⁴: as part of the commercial communication of the creditor, the representative example should display clear and truthful information on the cost of the credit and, even if the information provided is factually correct, its overall presentation should not be likely to deceive the consumer and cause him to take a decision that he would not have taken otherwise (Article 6(1) of the UCPD).”

Forbrukertilsynet fører tilsyn med at de næringsdrivendes markedsføring, handelspraksis og avtalevilkår i forbrukerforhold er i samsvar med markedsføringsloven. Forbrukertilsynet fører også tilsyn med kredittmarkedsføring, delvis ved direkte tilsyn med at bestemmelsene om kreditt fastsatt i eller i medhold av finansavtaleloven kapittel 3 blir overholdt, jf. forskrift om kredittavtaler § 16, og delvis gjennom markedsføringsloven og det såkalte lovstridsprinsippet. Lovstridsprinsippet innebærer at markedsføring som strider mot ufravikelig spesiallovgivning som gjelder forbrukerbeskyttelse, også vil kunne anses som brudd på markedsføringsloven § 6.

Der hvor *skal* og *må* brukes i veiledningen kan det etter Forbrukertilsynets syn utledes krav etter loven. I tillegg gir veiledningen også uttrykk for hva Forbrukertilsynet og bransjerepresentanter anser som god bransjepraksis. Dette kommer til uttrykk ved at ordet *bør* er brukt. Forbrukertilsynet har ikke tatt stilling til i hvilke tilfeller det vil være i strid med loven ikke å følge en slik anbefaling, dette vil bero på en konkret vurdering.

2. Markedsføring av låne- og kredittavtaler – generelt

2.1 Finansavtaleloven § 46 - ordlyden

Finansavtaleloven § 46 oppstiller krav til opplysninger som skal gis ved markedsføring av kredittavtaler.

¹ Lov av 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag

² Lov av 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv.

³ Direktivet om urimelig handelspraksis (2005/29/EF). Direktivet er gjennomført i markedsføringsloven.

⁴ Forbrukerkredittdirektivet (2008/48/EF)

Etter § 46 første ledd skal enhver form for markedsføring av kredittavtaler inneholde opplysning om:

- a) kredittkostnadene, herunder effektiv rente med angivelse av kredittbeløp og kredittprofil
- b) samlet kredittbeløp
- c) kredittavtalens løpetid
- d) kontantprisen og størrelsen på en eventuell forskuddsbetaling, dersom det er tale om kreditt i form av henstand med betalingen for en spesifikk vare eller tjenesteytelse
- e) totalbeløp og størrelsen på eventuelle avdragsbetalinger
- f) en eventuell forpliktelse for kredittkunden til å inngå avtale om en aksessorisk tjenesteytelse, dersom kostnadene ved den aksessoriske avtalen ikke kan beregnes på forhånd.

Opplysningene skal etter § 46 andre ledd "gis på en tydelig måte ved hjelp av et representativt eksempel".

2.2 Formålet med veiledningen

Formålet med veiledningen er å vise hvilke opplysninger som må inngå i et "representativt eksempel". Forbrukertilsynet vil i utgangspunktet anse opplysningsplikten etter § 46 oppfylt dersom man i markedsføringen har med de opplysningene som fremgår av eksemplene angitt for de ulike kredittypene under punkt 3.2.

Kravene i finansavtaleloven § 46 første ledd bokstav d og f er ikke omfattet av eksemplene som er utarbeidet i dette dokumentet. Dette skyldes at opplysninger etter bokstav d og f kun vil være aktuelle for et mindre antall markedsføringstiltak som gjelder kredittavtaler. I de tilfeller det er aktuelt med kreditt i form av henstand med betalingen for en spesifikk vare eller tjeneste, eller forpliktelser om å inngå avtale om aksessorisk tjenesteytelse⁵, må imidlertid opplysninger etter bokstav d og f inkluderes i markedsføringen.

Eksemplene i denne veiledningen er tilpasset produkter innen kategoriene som er nevnt under punktene 3.2.1 til 3.2.4, og er å anse som Forbrukertilsynet anbefalinger for oppfyllelse av opplysningsplikten. Det er imidlertid anledning til å gi informasjonen som kreves etter § 46 på annen måte, såfremt man oppfyller kravet i § 46 andre ledd om at opplysningene skal gis på en tydelig måte ved hjelp av et representativt eksempel.

For kredittjenester som markedsføres til en bestemt og avgrenset krets forbrukere, kan og bør eventuelle særlige forutsetninger som gjelder for denne kundegruppen, legges til grunn.⁶

2.3 Effektiv rente og forutsetninger for beregning av effektiv rente

2.3.1 Innledning

Den effektive renten angir kredittkostnadene uttrykt i prosent per år av kredittbeløpet. I forskrift om kredittavtaler § 6 er det gitt en formel for beregning av effektiv rente, og i samme forskrift § 7 er det angitt enkelte forutsetninger for beregning av den effektive renten.

⁵ En "aksessorisk tjenesteytelse" vil eksempelvis være krav om å åpne lønnskonto/spareavtale eller tegne en forsikring som vilkår for å inngå en kredittavtale. Se for øvrig forskrift om produktpakker, FOR-1990-06-01-429

⁶ Dette kan eksempelvis være aktuelt dersom kredittkort markedsføres overfor ansatte i en bedrift, der bedriften har inngått avtale om å betale årsgebyret for kortene. Årsgebyr kan da utelates fra beregningen av effektiv rente som angis i den aktuelle markedsføringen. Videre kan det tenkes avvik i krav til sikkerhetsstillelse ved markedsføring av lån som retter seg utelukkende mot førstegangsetablerere.

Den effektive renten som skal oppgis i markedsføringen, må beregnes ut fra de forutsetningene som er angitt i det representative eksemplet i markedsføringen. Under dette punktet redegjøres det for generelle krav knyttet til oppfyllelsen av vilkårene i § 46.

2.3.2 Valg av lånebeløp og nedbetalingstid

Den enkelte aktør må selv fastsette lånebeløp og nedbetalingstid for bruk i de representative eksemplene. Lånebeløp og nedbetalingstid som legges til grunn ved beregning av effektiv rente må være representativ for långivers kundemasse for den aktuelle kreditten som markedsføres.

Ved fastsettelse av lånebeløp bør man benytte det lånebeløp som er vanligst (typetallet) for innvilgede lån hos kredittgiver innenfor den kategori låneprodukter som markedsføres, såfremt dette ikke avviker *mer enn* 10 % fra det matematisk gjennomsnittlige utbetalte lånebeløp. Ved større avvik enn 10 % bør matematisk gjennomsnittlig lånebeløp benyttes. Ved fastsettelse av lånebeløp kan man runde av til nærmeste 5.000 for forbrukslån/avbetalingslån og nærmeste 100.000 for boliglån/rammelån.

For boliglån bør man ta utgangspunkt i utbetalte lån som gis innenfor 75 % av pantets verdi. For rammelån bør man ta utgangspunkt i lån som gis innenfor 70 % av pantets verdi. Dersom man velger å ta utgangspunkt i en annen belåningsgrad, bør det opplyses i markedsføringen hvilken belåningsgrad som er lagt til grunn for det representative eksemplet.

Ved fastsettelse av nedbetalingstid bør man benytte den nedbetalingstid som er vanligst (typetallet) for det lånebeløp som det representative eksemplet angir, såfremt dette ikke avviker *mer enn* 10 % fra den matematisk gjennomsnittlige nedbetalingstid for det aktuelle lånebeløp. Ved større avvik enn 10 % bør matematisk gjennomsnittlig nedbetalingstid benyttes.

For kredittkort skal det legges til grunn en nedbetalingstid på 12 måneder, jf. kredittforskriften § 7 andre ledd bokstav e. Se veiledningen punkt 3.2.4 for nærmere informasjon om forutsetninger som skal legges til grunn ved beregning av effektiv rente til bruk i det representative eksemplet for kredittkort.

2.3.3 Kredittkostnadene

Begrepet "kredittkostnadene" som følger av § 46 første ledd bokstav a er i finansavtaleloven § 44a bokstav h definert som "alle kostnader, herunder rente, provisjon, gebyr, avgifter og andre utgifter som kredittkunden skal betale i forbindelse med kreditten"⁷.

2.3.4 Fastsettelse av nominell rentesats

Den nominelle renten som belastes kreditten, skal tas med i beregningen av effektiv rente. Dersom nominell rente varierer ut fra individuelle forhold, som kredittscore el.l., bør man benytte den renten som er vanligst (typetallet) for det lånebeløp som det representative eksemplet angir, så fremt dette ikke avviker *mer enn* 10 % fra den matematisk gjennomsnittlige nominelle rente ved det aktuelle lånebeløp. Ved større avvik enn 10 % bør matematisk gjennomsnittlig nominell rente benyttes.

Ved fastsettelse av nominell rente for boliglån bør det tas utgangspunkt i rentenivået for lån som gis innenfor 75 % av panteobjektets verdi. Ved fastsettelse av nominell rente for rammelån bør det tas utgangspunkt i rentenivået for lån som gis innenfor 70 % av panteobjektets verdi. Dersom kredittyter ikke tilbyr lån innenfor disse verdiene, men eksempelvis kun inntil 60 % av panteobjektets verdi, bør det opplyses om denne

⁷ Tinglysingsgebyr regnes ikke som kredittkostnader. Det vises her til at "kostnader til notarius publicus" er unntatt i direktivets fortale punkt 20. For billån innebærer dette en endring fra tidligere praksis.

forutsetningen i markedsføringen. Den nominelle renten bør i slike tilfeller fastsettes ut fra det nivå som gjelder for den høyeste tilbudte belåningsgrad. Ved fastsettelse av nominell rente for boliglån til unge kan man ta utgangspunkt i rentenivået for lån innenfor 85 % av panteobjektets verdi, dersom dette er den vanlige belåningsgraden som tilbys ved slike lån.

2.3.5 Kostnader som bare belastes enkelte kredittkunder

Dersom kortutsteder opererer med et fakturagebyr, skal dette legges til i beregningen⁸ med mindre det kan påvises at kun et mindretall av kundene belastes gebyret⁹.

Etableringsgebyr, termingebyr og eventuelle andre kredittkostnader, skal inkluderes i den effektive renten med mindre dette er kostnader som bare betales av en *ubetydelig andel* av låntakere for et lån med de forutsetninger som angitt i det aktuelle eksemplet. Alle beløp skal i utgangspunktet oppgis i NOK. Dersom annen valuta benyttes må det opplyses særskilt om dette.

2.3.6 Rentefrie perioder

Det skal ses bort fra eventuelle rentefrie perioder ved beregning av effektiv rente, jf. forskrift om kredittavtaler § 7 andre ledd bokstav i. Rentefri periode kan likevel tas hensyn til ved beregning av "totalbeløp".

2.4 Totalbeløp

Finansavtaleloven § 46 første ledd bokstav e stiller krav til at totalbeløp og størrelsen på eventuelle avdragsterminer skal opplyses. Totalbeløp er i § 44a bokstav k definert som "summen av samlet kredittbeløp og kredittkostnadene". I et representativt eksempel vil dette være de samlede avdrag og kostnader forbrukeren skal betale ut fra de forutsetningene som oppgis i eksemplet i markedsføringen.

2.5 Størrelsen på eventuelle avdragsterminer

Begrepet "størrelsen på eventuelle avdragsterminer" i § 46 må forstås slik at angivelse av terminbetalinger som omfatter både avdrag og kredittkostnader, vil oppfylle dette kravet. Opplysninger om "størrelsen på eventuelle avdragsterminer" er ikke inntatt i de representative eksemplene som er oppstilt i nedenfor i punkt 3.2.1 til 3.2.4. Opplysningene kan imidlertid med fordel inntas, dersom mediets art gjør at det er plass til slik informasjon i markedsføringen.

2.6 Medier med begrenset plass

Ulike låne- og kredittprodukter blir i større eller mindre grad markedsført i medier med begrenset plass. De ulike eksemplene inneholder fra 63-70 tegn inklusive mellomrom, og lengden ligger således innenfor begrensningene for det antall tegn som kan benyttes i annonser på søkemotorer som f.eks. google.

Alle låne- og kredittprodukter er underlagt de samme lovpålagte kravene til å oppgi det representative eksemplet i selve annonsen, jf. § 46 første ledd som presiserer at enhver form for markedsføring skal inneholde opplysningene. På denne bakgrunn vil Forbruketilsynet i tilsynet med finansavtaleloven § 46, legge til grunn at det ikke vil være tilstrekkelig for å oppfylle kravene å oppgi det representative eksemplet "ett klikk unna", ved bruk av såkalt «mouse over», eller ved å henvise til andre nettsteder, prislister el. Alle veiledningens eksempler lar seg benytte i medier med begrenset plass.

⁸ Gebyret forutsettes betalt i samsvar med kredittavtalens vilkår.

⁹ Det typiske eksemplet vil være at flere enn 50 % av kundene mottar ikke-gebyrbelagt efaktura.

Dersom plassen i markedsføringsmediet tillater det, er det likevel ønskelig at kredittgiver gir kunden ytterligere opplysninger og forklaringer om tilbudet. For eksempel bør det på kredittgivers hjemmeside gis mer utfyllende informasjon, slik at kunden best mulig settes i stand til å forstå det enkelte produkt. Forut for avtaleinngåelse plikter kredittgiveren også å gi forbrukeren opplysninger som nevnt i fil. § 46a.

3. Representative eksempler innen ulike låne- og kredittprodukter

3.1 Innledning

Eksempelene som følger nedenfor i punkt 3.2, er å anse som Forbrukertilsynets anbefalinger for hvordan opplysningsplikten etter § 46 bør oppfylles. Den enkelte aktør står imidlertid fritt til å oppfylle opplysningsplikten på annen måte, såfremt opplysningene som kreves etter § 46 gis på en tydelig måte ved hjelp av et representativt eksempel. I Markedsrådets vedtak i sak MR-2015-211, konkluderte Markedsrådet med at følgende to eksempler var tilstrekkelig tydelige ved markedsføring av forbrukslån i en Google-annonse med sterkt begrenset plass:

«17,8% 65000 5år Kost30872 Tot95872» og «Eff18% 65000 5år Kost30872 Tot95872»

Vi gjør oppmerksom på at eksemplene i punkt 3.2 gir uttrykk for minimumskrav for hvilke typer opplysninger som må gis i markedsføring av kredittavtaler. Det vil si at det alltid må opplyses om de nevnte elementene i markedsføringen. Når det gjelder begreper og forkortelser som benyttes i eksemplene nedenfor, er dette å anse som anbefalinger fra Forbrukertilsynet.

Det er videre viktig at eksemplene er godt synlig i markedsføringen, og mulig å lese/oppfatte av en alminnelig forbruker. Dette gjelder også ved markedsføring av kredittavtaler via TV og radio. Det forutsettes også at det av markedsføringen framgår hvilken *kreditttype* det representative eksemplet i markedsføringen gjelder (boliglån, kredittkort etc.).

For nærmere informasjon om beregning av effektiv rente vises det til veiledningen punkt 2.3, og for valg av lånebeløp og nedbetalingstid vises det til veiledningen punkt 2.3.2.

3.2 Forslag til utforming av representative eksempler for ulike låneprodukter

3.2.1 Boliglån og rammelån

Med boliglån regnes her ethvert nedbetalingslån som sikres med pant i fast eiendom. Med rammelån menes her lån med sikkerhet i fast eiendom som kan utnyttes innenfor en øvre fastsatt kredittgrense, eksempelvis "boligkreditt", "flexilån" og "seniorlån".

Eksempel – markedsføring av boliglån og rammelån:

eff.rente X,X %, X mill., o/XX år, kostnad: X,X mill., Totalt: XXXXXXX

Ved markedsføring av fastrentelån, må også rentebindingstiden som er lagt til grunn for den markedsførte effektive renten inntas i det representative eksemplet. Dette kan for eksempel gjøres ved å innta teksten «fastrente X år».

3.2.2 *Blancolån*

Med blacolån menes enhver form for kreditt som ytes uten sikkerhet, og som ikke er knyttet til et kredittkort/faktureringskort.

Eksempel – markedsføring av blacolån:

eff.rente X,X %, XX.XXX, o/X år, kostnad: XX.XXX, Totalt: XXXXX

3.2.3 *Avbetalingslån*

Med avbetalingslån menes lån med sikkerhet i annet enn fast eiendom (for eksempel bil, båt eller caravan).

I de tilfeller der det er aktuelt med kreditt i form av henstand med betalingen for spesifikk vare eller tjeneste, eller forpliktelser om å inngå avtale om aksessorisk tjenesteytelse, må opplysninger etter finansavtaleloven § 46 bokstav d og f inkluderes i markedsføringen.¹⁰

Eksempel – markedsføring av avbetalingslån:

eff.rente X,X %, XXX.XXX o/X år, kostnad: XXX.XXX, Totalt: XXXXXX

3.2.4 *Kredittkort*

Med kredittkort menes her avtale om en kredittramme som fortrinnsvis er ment utnyttet gjennom belastninger av tilknyttet betalingskort eller ved å oppgi dette kortets nummer.¹¹

Tallene som benyttes i eksemplet for kredittkort er basert på kravene i forskrift om kredittavtaler § 7 andre ledd bokstav e.

Også i de tilfeller hvor kredittkort markedsføres uten at det angis et konkret kortprodukt, må det oppgis et representativt eksempel. I så fall bør opplysningene i eksemplet være basert på det kredittkortet som kredittgiveren tilbyr som har flest kunder, med tilleggsopplysning om at ulike kort har ulike vilkår.

For faktureringskort uten fastsatt kredittramme settes rammen til 12.000,-, jf. forskriften § 7 andre ledd bokstav h.

Forutsetninger for beregning av effektiv rente er regulert i forskrift om kredittavtaler § 7. Bestemmelsen fastsetter at det skal legges til grunn at kredittkortets ramme er benyttet fullt ut med en løpetid på 12 måneder¹². Det skal ved beregningen legges til grunn at kredittkortets ramme blir trukket fullt ut første dag kunden får kredittkortet, og at kreditten blir tilbakebetalt i 12 like store avdrag.¹³ Det skal legges til grunn at nominell rente og andre kredittkostnader betales i overensstemmelse med kredittavtalens vilkår.¹⁴

¹⁰ Se også punkt 2.2 andre avsnitt

¹¹ Kort som er knyttet til innskuddskonto (debetkort) regnes ikke som kredittkort selv om kontoavtalen åpner for overtrekk av kontoen som må tilbakebetales senest innen 30 dager.

¹² Forskrift om kredittavtaler viser i bokstav e til en løpetid på ett år, mens bokstav d viser til en løpetid på 3 mnd. Begrepet "rammekreditt" i bokstav d er en oversettelse av forbrukerkredittdirektivets begrep "overdraft facility". Etter utvalgets vurdering har det ikke vært ment at dette begrepet skulle omfatte kredittkort eller faktureringskort, og av denne grunn må bokstav e legges til grunn.

¹³ For rene faktureringskort der benyttet kreditt skal tilbakebetales i sin helhet ved én enkelt betaling i hver betalingsperiode, skal kredittkunden forutsettes å trekke kreditten fullt ut (og tilbakebetale beløpet) hver måned over en periode på ett år, jf. forskriften § 7 andre ledd bokstav e.

¹⁴ Tidligere la veiledningen til grunn at kostnadene skulle legges til hovedstol og betales over 12 måneder i like store avdrag. Fom 1. januar 2013 er beregning av kostnader regulert i forskrift om kredittavtaler § 7 andre ledd bokstav e. Veiledningen er endret på dette punktet slik at den skal samsvare med regelen i forskriften.

Kostnader som legges til grunn ved beregning av effektiv rente må være basert på kundenes bruk av kortet (varekjøp/kontantuttak både innland og utland). Til beregningen av kredittkostnader som skal inkluderes i effektiv rente er det her utarbeidet en bruksprofil som anses representativ, og som aktørene bør benytte. **Det legges til grunn at kortet brukes til 10 varekjøp i Norge¹⁵, 1 kontantuttak i Norge¹⁶, 3 varekjøp i utlandet og 1 kontantuttak i utlandet per år.** Dette er basert på tall fra Norges Banks årsrapport om betalingssystemer, samt tall oppgitt av bransjen. Det legges til grunn at alle varekjøp og kontantuttak, både de som er foretatt i Norge og i utlandet, er like store. Ved beregning av beløpenes størrelse må det tas utgangspunkt i kredittgrensen, slik at slik at samlet årlig bruk totalt utgjør kredittgrensen som oppgis i markedsføringen.

Årsgebyr er en kredittkostnad som skal inkluderes i den effektive renten. Ulike fordeler kunden kan oppnå ved bruk av kredittkortet som f.eks. cashback, ulike bonuser el., skal derimot holdes utenfor i beregningen av effektiv rente.

Ovennevnte forutsetninger er fastsatt for å sikre at relevante kostnader som skal inkluderes i effektiv rente, blir inkludert i beregningen i mest mulig tilsvarende grad som disse rent faktisk belastes en gjennomsnittlig kunde. Dersom kredittyster belaster kostnader som ikke omfattes av det bruksmønster som her er lagt til grunn, må disse likevel tas med i beregningen med mindre dette er kostnader som bare betales av en *ubetydelig andel* av selskapets kunder.¹⁷

Eksempel – markedsføring av kredittkort:

eff.rente XX,X %, XX.XXX,- o/12 mnd. kostnad: X.XXX, Totalt XXXXX

3.3 Andre kredittprodukter

Denne veiledningen omtaler kun de vanligste kreditttypene, og man vil derfor ikke kunne finne standard eksempler på alle kredittprodukter som finnes i markedet. Kravene til opplysninger som følger av finansavtaleloven § 46 gjelder naturligvis også for kredittprodukter som ikke er nevnt i veiledningen. Det innebærer at man også i markedsføringen av kredittprodukter som ikke er omtalt i veiledningen må angi et representativt eksempel som viser kredittkostnadene.

Veiledningen ble opprinnelig publisert i mars 2011. Første revisjon ble foretatt i september 2013. Siste utgave er fra januar 2018.

¹⁵ Dette er tatt med for å skape en helhetlig bruksprofil til tross for at slike varekjøp normalt er gebyrfrie. Profilen bør ta høyde for at enkelte aktører innfører gebyr på slike kjøp.

¹⁶ Utrekning basert på tallene i Norges Banks årsrapport om betalingssystemer fra 2008 tabell 15 b på side 51, viser at kontantuttak fra kredittkort utgjør 14,4 % av totalbruken av kredittkort.

¹⁷ Se også generell omtale av kredittkostnader under punkt 2.3.3 og 2.3.5